

**Шерстюк М.Ю.<sup>1</sup>, Скляр Ю.Л.<sup>2</sup>**

<sup>1</sup>Гетьманський національний природний парк

<sup>2</sup>Сумський національний аграрний університет

e-mail: <sup>1</sup>rusja.s@mail.ru

<sup>2</sup>sul\_bio@ukr.net

## **ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЕКТОВАНОЇ ПАМ'ЯТКИ ПРИРОДИ «ТУРАНІВСЬКІ ЯЛИНИ»**

Відсоток заповідності Сумщини становить 7,4%. Однак згідно Комплексної програми охорони навколишнього природного середовища Сумської області до 2015 року території та об'єкти ПЗФ повинні займати 11 – 12% її площі (Рішення 26 сесії Сумської обласної ради від 25.07.2008 р.). Зараз роботи із виявлення природних комплексів, перспективних для заповідання, активно тривають у різних куточках області. Охоплюють вони і Поліську її частину.

В основу публікації покладені результати досліджень, проведених у межах Олинського лісництва державного підприємства «Свеське лісове господарство» та прилеглих до нього територіях у Сумській області. Відповідно до фізико-географічного районування, досліджувана територія, відповідає Ямпільсько–Середино-Будському району, області Новгород-Сіверського Полісся зони мішаних лісів Східно-Європейської рівнини (Удосконалена схема фізико-географічного районування України, 2003). За геоботанічним районуванням належить до Шосткинського району Чернігівсько-Новгородсіверського округу Поліської підпровінції Східноєвропейської провінції Європейської широколистяно-лісової області (Геоботанічне районування Української РСР, 1977).

У межах досліджуваної території, об'єктом, якому доцільно надати статус особливої охорони є частина ділянки 26 кварталу 35 Олинського лісництва. В її межах, поряд з автодорогою Глухів – Ямпіль, біля повороту до села Туранівка,

на межі соснового насадження зростають два дерева *Picea abies* (L.) Н.Karst. Вік обох дерев понад 120 років. Висота дерев 35 – 36 м, обхват однієї особини на висоті 1,3 м становить 295 см, а іншої – 352 см. Їхній діаметр на висоті пенька, відповідно, дорівнює 95 і 112 см.

Крона дерев колоновидна, щільна, практично рівномірна з усіх боків, шириною 8 – 8,5 м. На особинах щорічно формується значна кількість шишок та насіння. Деревя мають високу життєвість. Хоча для Полісся *Picea abies* є автохтонним видом, у східній його частині він зустрічається не дуже часто. Специфічною особливістю виду *Picea abies* є і те, що незважаючи на досить значну поширеність по території України загалом, він належить до числа видів раритетного дендрорізноманіття, необхідність збереження і охорони яких засвідчена їхнім включенням до «Червоного списку МСОП».

Зазначений об'єкт має природоохоронне, рекреаційне, еколого-освітнє та виховне значення. В зв'язку з чим тут, на площі не менше 0,03 га, необхідно створити ботанічну пам'ятку природи «Туранівські ялини». З метою забезпечення ефективної охорони і збереження згаданих вікових дерев *Picea abies* в межах лісового масиву, що їх оточує, необхідно створити охоронну зону завширшки не менше 50 м.

Природоохоронний режим проектованої пам'ятки природи «Туранівські ялини» та її охоронної зони повинен передбачати заборону будь-яких, суцільних рубок дерев та чагарників, складування будь-яких матеріалів, меліоративних робіт а також порушення ґрунтового покриву. Санітарно-оздоровчі заходи тут необхідно проводити в період з листопада по березень. На цій території потрібно дозволити збирання насіннєвого матеріалу для лісових розсадників.